

Valsts kanceleja

NACIONĀLĀ TRĪSPUSEJĀS SADARBĪBAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts ntsp@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

5.2.2/4

Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēde

Protokols Nr. 4

2019. gada 27. septembris

Rīgā, Brīvības bulvārī 36, Ministru kabineta Zaļajā zālē

Sēdi vada:

Ministru prezidents A. K. Kariņš

Sēdē piedalās:

no valdības puses:

1.	Ministru prezidents	A. K. Kariņš
2.	Ekonomikas ministrs	R. Nemiro
3.	Finanšu ministrs	J. Reirs
4.	Izglītības un zinātnes ministre	I. Šuplinska
5.	Labklājības ministre	R. Petraviča
6.	Satiksmes ministrs	T. Linkaits
7.	Ministru prezidenta biedrs, tieslietu ministrs	J. Bordāns
8.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs	J. Pūce
9.	Veselības ministrijas parlamentārais sekretārs	I. Dūrītis

no darba devēju puses:

1.	Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidents	V. Gavrilovs
2.	Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore	L. Meņģelsone
3.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis	J. Binde
4.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis	I. Strautiņš
5.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāve	I. Pētersone
6.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis	J. Kalējs
7.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis	U. Biķis
8.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāve	A. Vīksna
9.	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis	J. Brazovskis

no arodbiedrību puses:

1.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības	E. Baldzēns
----	--	-------------

	priekšsēdētājs	
2.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks	A. Muhlinskis
3.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāve	I. Liepiņa
4.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāve	I. Vanaga
5.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis	V. Keris
6.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis	I. Pavlovs
7.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāve	R. Pfeifere
8.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis	J. Kalniņš
9.	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāve	I. Lāčauniece

Pārējie dalībnieki:

V. Valainis, P. Vilks, I. Kiukucāne, I. Stepīna, S. Stūre, P. Leiškalns, E. Vītola, I. Olafsone, B. Bāne, J. Plūme, L. Kļaviņa, I. Vasaraudze, T. Trubača, K. Ketners, L. Bāriņa, S. Birkenfelde, A. Rozīte, N. Žunna, D. Zīle, A. Jeršovs, A. Ozoliņš

Protokolē:

A. Zaļūksnis, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultants

Sēdi sāk plkst. 10:10

Sēdes darba kārtība:

Nr. p. k.	Jautājums	Ziņo/Uzaicināti
1.	Par valsts budžetu 2020. gadam	Finanšu ministrija

1. jautājums

Par valsts budžetu 2020. gadam

Ziņo: J. Reirs, J. Plūme

Par jautājumu debatēs izsakās: V. Gavrilovs, E. Baldzēns, I. Vanaga, V. Keris, J. Kalējs, I. Pētersone, I. Liepiņa, L. Meņģelsone, D. Mūrmane-Umbraško

A. K. Kariņš iepazīstina ar jomām, kurās valsts budžetā 2020. gadam ir pieaugums, piemēram, būtisks pieaugums ir plānots pensijām (papildus piešķirts vairāk nekā 200 miljoni *euro*), pieaugums administratīvi teritoriālās reformas veikšanai veselības aprūpes sistēmā (veselības aprūpei kopā ir paredzēti 50 miljoni *euro*), papildus 8 miljoni *euro* piešķirti zinātnei, kā arī piešķirti līdzekļi pedagogu atlīdzības paaugstināšanai. Norāda, ka nav finanšu līdzekļu samazinājums nevienai nodarbināto grupai vai resoram.

Informē, ka Ministru kabinetā likumprojektu pakete, kas saistīta ar valsts budžetu 2020. gadam, varētu tikt izskatīta š.g. 8. oktobrī. Pēc valsts budžeta 2020. gadam apstiprināšanas Saeimā, tiks uzsākts darbs pie nodokļu sistēmas uzlabošanas.

Attiecībā par Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes 2019. gada 26. septembra lēmumu Nr. 6/2 norāda, ka valsts budžetā ir iekļauts tas, ko sociālie partneri prasa, bet ne pilnā apmērā. Norāda, ka neviena prasība nav pilnībā apmierināta. Aicina Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sociālos partnerus uz sadarbību un izpratni.

J. Reirs papildina Ministru prezidenta teikto. Piebilst, ka aizsardzības jomai tiks nodrošināti 2 % no IKP. Norāda, ka notiek sarunas ar Latvijas Pašvaldību savienību par vienošanās un domstarpību protokolu. Informē par Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda apmēru. Norāda, ka ir novirzīti papildus 10 miljoni *euro* Labklājības ministrijai nabadzības risku likvidēšanai un mazināšanai. Nauda paredzēta minimālo pabalstu paaugstināšanai.

Norāda, ka valsts budžets 2020. gadam ir sastādīts ar izaugsmes prognozi 2,8 % apmērā. Pieļauj, ka prognoze varētu būt pārāk optimistiska. Esošā prognoze ir nostiprināta augusta sākumā, bet jau pusotru mēnesi starptautiskās aģentūras, Pasaules Banka, Starptautiskais Valūtas fonds un Eiropas Investīciju banka ir pazeminājušas izaugsmes prognozes ne tikai Eiropas reģionam, bet praktiski visai pasaulei.

Vērš uzmanību, ka visi iepriekšēji algu finansējuma solījumi tika balstīti uz izaugsmes prognozi virs 4 % gadā, savukārt valsts budžets 2020. gadam sākotnēji tika veidots ar izaugsmes prognozi 3,5 % gadā. Savukārt faktiskā attīstība ir aptuveni 2,8 % gadā. Minētais nozīmē, ka no valsts budžeta ir nevis izņemts, bet nav iegūts vismaz 200 miljoni *euro*. Valsts budžets 2020. gadam tiek gatavots atbilstoši fiskālās disciplīnas nosacījumiem. Budžets tiek veidots ņemot vērā gan Eiropas regulējumu, gan nacionālos likumus.

J. Plūme iepazīstina ar Finanšu ministrijas prezentāciju par valsts budžetu 2020. gadam. Informē par plānoto finanšu līdzekļu sadalījumu 2020. gadam, par valsts budžeta izpildi 2019. gadā, kā arī sniedz informāciju par normatīvajiem aktiem, kas tiks virzīti kopā ar likumprojektu par valsts budžetu 2020. gadam.

V. Gavrilovs raksturo situāciju, kāda ir izveidojusies valsts budžeta 2020. gadam sagatavošanā. Akcentē Latvijas attīstības stratēģijas nepieciešamību nākamajiem gadiem. Vērš uzmanību, ka valsts budžets būtu jāskata kopīgi ar valsts attīstības stratēģiju. Norāda, ka Latvijas Darba devēju konfederācija atbalsta reformas izglītībā, veselības jomā un publiskajā pārvaldē. Valsts budžeta līdzekļiem ir ļoti liela nozīme tāpēc, ka tas ir resurss un vienīgais instruments, ar kuru var nodrošināt valsts izaugsmi. Uzskata, ka ir nepieciešams stiprāks signāls par to, ka būs ekonomiskais izrāviens. Pieļauj, ka Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība pašreiz ir neapmierinātas, jo nav stabilitātes signāla no valdības, nav pietiekoši aktīva sadarbība ar pusēm un dialogs. Atzinīgi izsakās par uzsāktajām reformām un piekrīt, ka reformas ir jāturpina, kā arī norāda uz dažādo jomu reformu saistību mērķu sasniegšanā. Vērš uzmanību, ka sociālie partneri netiek pilnā mērā iesaistīti budžeta veidošanā, par minēto bijusi diskusija arī Eiropas Komisijā. Norāda, ka valsts budžeta 2020. gadam varētu tikt atbalstīts.

E. Baldzēns iepazīstina klātesošos ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes 2019. gada 26. septembra lēmumu Nr. 6/2 "Par LBAS nostāju jautājumā: Latvijas valsts budžets 2020. gadam un vidējā termiņa budžetu 2020.-2022. gadam". Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes lēmums ir neatbalstīt valsts budžeta projektu 2020. gadam un vidējā termiņa budžetu 2020.-2022. gadam. Norāda, ka sociālie partneri nav tikuši iesaistīti valsts budžeta 2020. gadam izstrādes procesā, sociālie partneri tiek iepazīstināti ar jau pieņemtiem lēmumiem. Vērš uzmanību, ka netiek ievēroti normatīvie akti, kas attiecināmi uz veselības aprūpes nozares un izglītības nozares finansēšanu.

Valsts budžetā 2020. gadam ir paredzēts finansējums daudzām jomām, ko novērtē pozitīvi, piemēram, papildus finansējums tiek novirzīts iekšlietu resoram un kultūras resoriem. Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība ir gatava vairāk iesaistīties, taču Ministru kabinetam ir jāpilda uzņemtās saistības, kas noteiktas Valdības rīcības plānā un valdības deklarācijā. Pievienojas Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidenta viedoklim, par to, ka sociālie partneri netiek pilnvērtīgi iesaistīti dialoga veidošanā. Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība iestājas pret lēmumu pieņemšanas nekonsultējoties ar sociālajiem partneriem. Norāda, ka konstruktīvs dialogs var veidoties, ja valdība aicinās sociālos partnerus uz sarunām un uzklausīs. Savukārt, ja valdība neuzklausā sociālos partnerus, tad Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība vērsīsies pie Saeimas frakcijām. Uzsver, ka Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība vēlas, lai tiktu pildīti normatīvie akti, kas attiecas uz finansējuma piešķiršanu veselības aprūpei, izglītībai un zinātnei. Atkārtoti vērš valdības uzmanību, ka Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība ir gatava sadarboties.

A. K. Kariņš sniedz īsu komentāru, norādot, ka diskusijas notiek. Piebilst, ka ir diskusija, bet tas nenozīmē, ka var panākt visu. Valdība cenšas atrast kopīgu risinājumu, kas varētu apmierināt vairākumu. Valsts budžets 2020. gadam nav ideāls, bet labākais, kas ir iespējams. Norāda, ka izprot Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības viedokli. Piebilst, ka dzird sociālo partneru teikto. Izsaka iespēju, ka sociālo partneru pārstāvji varētu piedalīties koalīcijas partneru sanāksmēs, ja partneri tam piekristu.

I. Vanaga vērš uzmanību uz trijiem normatīvajiem aktiem, kuri ir spēkā, bet netiek pildīti. Izglītības likuma normas nosaka, ka ir jābūt pedagogu darba samaksas paaugstināšanas grafikam, grafiks ir apstiprināts valdībā, un tas paredz, ka ir jābūt darba samaksas paaugstinājumam no 2020. gada septembra uz 790 *euro*, taču līdzekļi darba samaksas paaugstinājumam valsts budžetā nav paredzēti. Min, ka vissliktākajā situācijā ir pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi, lūdz 2020. gadā uzsākt pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu daļēju darba samaksas nodrošināšanu no valsts budžeta.

Valsts budžeta 2020. gadam projektā nav iekļauts bāzes finansējums atbilstoši procentiem no IKP Augstskolu likuma izpildes nodrošināšanai.

Savukārt tikai 150 244 *euro* ir bāzes finansējumā Zinātniskās darbības likuma izpildes nodrošināšanai, lai gan likums paredz citu finansējuma apmēru no IKP.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība redz, ka ir aptuveni 20 dažādas reformas, tikai norāda par nepietiekamiem resursiem, lai tās var pilnvērtīgi un kvalitatīvi

īstenot. Vērš uzmanību, ka partiju finansēšanas jauno modeli var atlikt līdz 2021. gadam, jo tāds pasākums nav Valdības rīcības plānā 2020. gadā. Lūdz rast iespēju vidējā termiņa budžetā iekļaut iespējamus risinājumus par runā minētajām jomām.

Tiek norādīts, ka Izglītības likumā jāveic grozījumi, ka neparedz kā obligātu normu pašvaldībām nodrošināt privātskolu uzturēšanas izdevumus un ka šobrīd spēkā esošā norma likumā ļauj pašvaldībām pašām izvērtēt, vai piešķir finansējumu privātskolām. Obligātuma statuss ir pretrunā ar valdības uzstādījumu, ka izglītības iestāžu tīkla optimizācijas ietvaros iegūtais finansējums jānovirza pedagogu darba samaksas paaugstināšanai, jo pašvaldībām jāpiešķir nauda privātskolu uzturēšanas izdevumu segšanai.

Informē, ka Ministru kabineta sēdē tika piedāvāti kompromisa risinājumi spēkā esošo likumu normu izpildei par pedagogu darba samaksas paaugstināšanas grafiku, bāzes finansējuma nodrošināšanu augstākajai izglītībai un zinātnei, pirmsskolas pedagogu vienlīdzības veicināšanai, bet tie netika ņemti vērā.

A. K. Kariņš norāda, ka valsts budžets 2020. gadam ir kompromisu rezultātā tapis dokuments. Piebilst, ka reformas tiks turpinātas, lai būtu nepieciešamie finanšu līdzekļi. Izglītības jomai ir novirzīti vairāk nekā 9 % no valsts budžeta. Norāda, ka no visām nozarēm izglītībā finansējums ir garantēts, un valdība ir lēmusi par papildu finansējumu 8 miljonu apmērā zinātnei.

V. Keris vērš uzmanību, ka Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība iniciēja Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Veselības aprūpes nozares apakšpadomes sēdi. Sēdē tika diskutēts par valsts budžetu 2020. gadam, un rezultātā tika pieņemts lēmums atbalstīt Veselības ministrijas iesniegtos prioritāros pasākumus valsts budžetam 2020. gadam. Kā arī aicina Ministru kabinetu, veidojot 2020. gada budžetu un vidēja termiņa budžeta ietvaru, ievērot Valdības deklarācijas 136. punktā un Valdības rīcības plāna 136. viens punktā noteikto, proti, tiek nodrošināta Veselības aprūpes finansēšanas likumā noteikto normu izpilde, un palielināts finansējums veselības jomas publiskajā sektorā nodarbināto aprūpei. Kā arī tiek paaugstināts veselības aprūpē strādājošo darba samaksa.

A. K. Kariņš norāda, ka sasniegtais ir labākais risinājums, kāds bija iespējams papildus finanšu līdzekļu piešķiršanā veselības aprūpes un izglītības nozarēm. Norāda, ka varētu atrasties papildu finanšu līdzekļi, ja veiksmīgi norisināsies uzsāktās reformas, tajā skaitā arī slimnīcu tīkla optimizēšana. Katrs *euro* ir jāiztērē pēc iespējas efektīvāk. Aicina sociālos partnerus sadarboties.

J. Kalējs vērš uzmanību uz nepieciešamību ievērot normatīvos aktus, kas paredz finansējumu noteiktām jomām.

A. K. Kariņš vērš uzmanību, ka valdība piedāvā savu valsts budžeta variantu, Saeima izskatot piedāvāto variantu, varēs lemt citādi, nekā piedāvāts. Norāda, ka Saeimā izskatot valsts budžeta 2020. gadam likumprojektu, būs jāizskata virkne citu normatīvo aktu, kas mainīs pašreiz spēkā esošo regulējumu.

J. Reirs vērš uzmanību, ka OECD ieteikumi ir jālasa pilnībā, ne tikai mazu daļu. Savukārt par privāto izglītības iestāžu finansēšanu norāda, ka Izglītības likuma norma, par līdzfinansējuma piešķiršanu, nekad nav darbojusies un notiek sarunas

par tās atcelšanu, jo, ja tā darbotos, tad ātri novestu pie izglītības sistēmas bankrota. Normatīvais akts neparedz izvērtējumu vai konkurences elementus.

Atkārtoti informē par valsts budžeta 2020. gadam izstrādes nosacījumiem un finansiālo situāciju, kad tika pieņemti lēmumi par papildu finansējuma piešķiršanu. Vērš uzmanību, ka finanšu līdzekļu nopelnīšanu veic darba devēji, kas ir viens no sociālajiem partneriem, ja tiks ņemtas vērā visas prasības, kas tiek izvirzītas, tad liela daļa darba devēju nonāks sliktā situācijā. Uzsver, ka izglītības nozare saņem būtisku finansējumu, likumu normas tiek pildītas. Norāda par līdzību ar ģimeni, kurā nevar iztērēt vairāk kā ir ieņēmumi. Atsaucas uz Satversmes tiesas atziņu, ka tikai attiecīgā gada budžeta likums un vidējā termiņa budžeta likums ir galvenie likumi finansējuma sadalei.

A. K. Kariņš pateicas par finanšu ministra precizējumiem.

I. Pētersone piekrīt finanšu ministra minētajam, ka naudu var dalīt tik, cik tās ir. Vērš uzmanību, ka valdībā esošajām politiskajiem spēkiem vajadzētu paskatīties, ko visas sabiedrības ietvarā varētu tomēr darīt labāk. Latvijas Darba devēju konfederācija jau vairākkārt ir vērsusi Finanšu ministrijas uzmanību uz nepieciešamību pārskatīt brīvprātīgās veselības apdrošināšanas limitus. Vērš uzmanību, ka veselības nozarē trūkst darbinieku, jo darba samaksai pietrūkst finansējuma. Min piemēru, ka atsevišķās situācijas ārstu nepieejamība ietekmē cilvēka darbību, jo nav iespējams laicīgi uzsākt ārstniecības procesu.

I. Liepiņa vērš uzmanību, ka ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes lēmumu tiek akcentēti arodbiedrībai prioritārie virzieni. Aicina vēlreiz pastiprināti pievērst uzmanību izglītības un veselības aprūpes jomai un rast risinājumus, kas apmierinātu sociālos partnerus, kā arī koplīgumu slēgšanas uzņēmumos un nozarēs veicināšanas nepieciešamībai, minot par labās prakses piemēru Slovēniju.

L. Meņģelšone vērš uzmanību uz Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes 2017. gada 27. augusta protokolā norādīto, par papildus finansējuma novirzīšanu mūsu atalgojumam. Norāda, ka nav saprotams, vai mūsu atalgojumam ir novirzīti visi līdzekļi, kā tas bija iecerēts.

E. Baldzēns norāda, ka nav pret valsts budžetu 2020. gadam, bet ir par uzlabojumiem nākamā gada budžetā. Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība gribētu saskaņot budžetu.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība ir gatava iesaistīties sadarbības padomes darbā, lai izskaidrotu savu viedokli. Atkārtoti min, ka Nacionālās trīspusējās sadarbības padomē vēl vajadzētu būt diskusijai par minimālo algu.

D. Mūrmane-Umbraško norāda, ka visa nauda, kas bija paredzēta atalgojumam, ir pilnībā novirzīta ārstniecības personu atalgojuma paaugstinājumam. Min, ka atalgojuma pieaugums tiek nodrošināts.

A. K. Kariņš pasakās visiem klātesošajiem par viedokļu izteikšanu. Norāda, ka problēmas nav radušās pēdējā pusgada laikā, kopš šī valdība strādā. Tās ir radušās 30 gadu laikā. Norāda, ka strādās mērķtiecīgi, lai uzlabotu situāciju un rastu risinājumus problēmām.

Nolemts pieņemt zināšanai:

- Finanšu ministrijas prezentācijā un ziņojumā izklāstīto,

- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Latvijas Darba devēju konfederācijas izteiktos viedokļus,
- Pamatojoties uz Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Latvijas Darba devēju konfederācijas izteikto viedokli, sasaukt Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēdi par minimālās darba algas paaugstināšanu.

Finanšu ministrijas prezentācija pieejama Ministru kabineta tīmekļa vietnē
http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/Lidzdaliba/ntsp_270919_2709.pdf

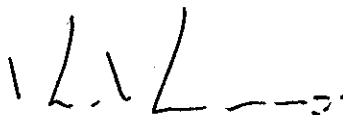
LDDK pozīcija Nacionālās Trīspusējās sadarbības padomes sēdei 2019. gada 27. septembrī pieejama Ministru kabineta tīmekļa vietnē
http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/Lidzdaliba/20190927_lddk_pozicijantsp_sedei.pdf

LBAS viedoklis Nacionālās Trīspusējās sadarbības padomes sēdei 2019. gada 27. septembrī pieejams Ministru kabineta tīmekļa vietnē
http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/Lidzdaliba/lbas_valdes_lemums_26.09.19.pdf

Sēdi slēdz: plkst. 11.40

Sēdes videoieraksts pieejams Ministru kabineta tīmekļvietnē
<http://www.mk.gov.lv/lv/aktuali/tiesraides/videoarhivs/?v=dx29Acn2>
un Ministru kabineta *Youtube* kontā: <https://youtu.be/EIe1500nTec>

Sēdes vadītājs:

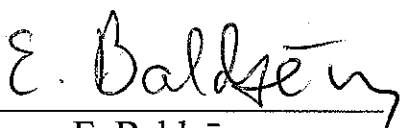
A. K. Kariņš

Protokolēja:

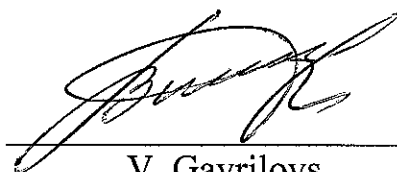

A. Zaļūksnis

Vīzas:

E. Baldzēns
Latvijas Brīvo
arodbiedrību savienības
priekšsēdētājs

V. Gavrilovs
Latvijas Darba devēju
konfederācijas prezidents

